

Proces fiscal vs. Proces penal. CEDO, Lungu și alții c. România

Autor: **Cosmin Costăș**, avocat, partener Costăș, Negru & Asociații

O hotărâre definitivă dintr-un proces fiscal nu împiedică desfășurarea unui proces penal, al cărui rezultat poate fi radical diferit. Un mit al Parchetului și instanțelor penale, demontat recent de CEDO în afacerea *Lungu și alții c. România*.

În esență, domnul Lungu era asociatul unic și administratorul a două societăți comerciale (Supermag Imperial și Supermag Diversitas), cu sediul la Gura Humorului, având drept obiect de activitate recondiționarea și revânzarea pneurilor uzate. În perioada decembrie 2000 – iulie 2001, societatea Supermag Imperial a importat câteva zeci de mii de pneuri, beneficiind de anumite facilități fiscale, în considerarea calității sale de “investitor într-o zonă defavorizată” (rambursarea taxelor vamale și a TVA). În urma unor controale fiscale din perioada 2001 – 2002, societății Supermag Imperial i s-a imputat faptul că n-ar fi transformat pneurile înainte de revânzare, ceea ce antrena pierderea facilităților fiscale și stabilirea răspunderii fiscale inclusiv prin plata de accesorii (valoarea totală a obligațiilor fiscale fiind estimată de Curte la 140.000 euro). În egală măsură, în vederea angajării răspunderii penale, organele fiscale au sesizat Parchetul.

În **procedura fiscală**, societatea Supermag Imperial a contestat actele de control. În urma expertizei administrate sub controlul instanței, s-a stabilit că din totalul de 30.518 pneuri importate, doar un număr de 464 pneuri au fost vândute fără a fi transformate. Printr-o sentință din 17 decembrie 2002 a Tribunalului Suceava, au fost anulate în parte

obligațiile fiscale ale societății Supermag Imperial, cu excepția celor corespunzătoare pneurilor netransformate (obligațiile păstrate fiind de aproximativ 60 euro). Curtea de Apel Suceava – Secția Comercială, de Contencios Administrativ și Fiscal a confirmat la 3 iulie 2003 soluția Tribunalului Suceava.

În paralel a fost derulată o **procedură penală**, vizând acuzații de fraudă fiscală în sarcina domnului Lungu, administratorul societății. Acesta a fost dealtfel și arestat în perioada 10 – 29 august 2001. Organele de urmărire penală au administrat trei expertize, cu concluzii diferite: în urma verificării și compensării stocurilor Supermag Imperial și Supermag Diversitas, n-au putut fi justificate 162 pneuri pentru care s-ar datora obligații fiscale (primul raport); în urma verificării și compensării stocurilor celor două societăți nu rezultă obligații fiscale (al doilea raport); compensarea stocurilor nu era posibilă și astfel există un prejudiciu de natură fiscală (al treilea raport). Consecvent, instanțele penale l-au condamnat pe reclamantul Lungu la o pedeapsă de doi ani de închisoare cu suspendare pentru evaziune fiscală și l-au obligat, în solidar cu societățile, la plata prejudiciului în valoare de aproximativ 130.000 euro. Ultima hotărâre în procedura penală a fost pronunțată la 5 decembrie 2005 de Curtea de Apel Suceava – Secția Penală. De notat faptul că reclamantii au invocat, inclusiv în fața Curții de Apel, autoritatea de lucru judecat a deciziei din 3 iulie 2003 a Secției Comerciale, de Contencios Administrativ și Fiscal. Secția Penală, cu trimitere la art. 22 din vechiul Cod de Procedură Penală, a înlăturat aceste susțineri, apreciind că instanța penală nu este ținută de constatările instanței civile în ceea ce privește determinarea existenței infracțiunii și a vinovăției acuzatului.

Prin hotărârea pronunțată la 21 octombrie 2014, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut existența unei violări a art. 6 par. 1 din Convenție. Argumentele Curții sunt

mai mult decât elocvente:

„Însă, derularea simultană și în paralel a două proceduri independente cu privire la aceleași fapte, care a condus secția penală a Curții de Apel la o nouă apreciere a acestor fapte, radical diferită de hotărârea anterioară a secției comerciale de la aceeași Curte de Apel, a adus atingere principiului securității juridice (...) În consecință, prin aceea că a revenit asupra unui punct al litigiului care a fost deja tranșat și care a făcut obiectul unei hotărâri definitive, și în absența unui motiv întemeiat, Curtea de Apel a înfrânt principiul securității raporturilor juridice. Din acest motiv, dreptul reclamantului la un proces echitabil în sensul art. 6 par. 1 din Convenție a fost încălcat” (par. 46-47).

În opinia Costăș, Negru & Asociații, această hotărâre ar trebui să constituie un prilej de reflecție în special pentru organele de urmărire penală. În “n” situații, obligațiile fiscale în considerarea cărora s-a transmis o sesizare la Parchet sunt reduse sau desființate în procesul fiscal. Într-un domeniu conex, în dosarele de insolvență, se constată că nu poate fi angajată răspunderea asociațiilor și administratorilor pentru datoriile (fiscale) ale societății. În prezența unor hotărâri cu autoritate de lucru judecat, Parchetul continuă însă cercetările, iar instanțele penale, cu elan, confirmă aserțiunile acuzării și resping orice tentativă de valorificare a drepturilor convenționale. Curtea Europeană a Drepturilor Omului ne spune, prin hotărârea în afacerea *Lungu și alții c. România*, că o asemenea conduită este inacceptabilă.

Articolul a fost publicat pe site-ul [Costăș, Negru & Asociații](#)